Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Elixabete Lekuona Sagarzazu

Lezo, Gipuzkoa (1935)

Aurkibidea

Biografia

Zintak

LEZ-045

- **Proiektua**: Lezoko hizkeraren grabaketak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Agirretxe Mitxelena, Joxe Luix - Esnaola Arbiza, Imanol
- **Data**: 1998-08-30
- **Iraupena**: 44 min
- **Euskarria**: CD
- **Kodifikatzailea**: Oruesagasti, Ainitze

Pasarteak

1. Umetako jolasak

- **Erref**: LEZ-045/002
- **Iraupena**: 0:00:58. **Hasi**: 00:00:25. **Bukatu**: 00:01:23

- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Elixabeten ume denborako jolasak: sokasaltoa, txingoketan, kromoketan... Neskak eta mutilak aparte ibiltzen ziren jolasean.

2. Elizan, gizona eta emakumeak bereizita

- **Erref**: LEZ-045/003
- **Iraupena**: 0:00:32. **Hasi**: 00:01:23. **Bukatu**: 00:01:55
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:
Neskak eta mutilak aparte eseritzen ziren elizan. Elizan letroak egoten ziren gizonak alde batean eta emakumeak bestean jartzeko adierazten zutenak.

3. Lehen trafikorik ez

- **Erref**: LEZ-045/004
- **Iraupena**: 0:00:17. **Hasi**: 00:01:55. **Bukatu**: 00:02:12
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:
Umetan, kalean jolasten zuten. Lehen ez zen trafikorik kaleetan.

4. Garai bateko Lezo

- **Erref**: LEZ-045/005
- **Iraupena**: 0:00:28. **Hasi**: 00:02:12. **Bukatu**: 00:02:40
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura

Laburpena:
Garai bateko Lezo nolakoa zen azaltzen du. Herri txikia zen, hiru kale eta plaza bakarrik. Ez zen trafikorik kaleetan.

5. Herriko eskolan ibilia

- **Erref**: LEZ-045/007
- **Iraupena**: 0:01:08. **Hasi**: 00:03:00. **Bukatu**: 00:04:08
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
Zazpi urterekin hasi zen eskolan. Frontoiko eskola publikoan ibili zen Elixabete. Maisuak erdaldunak ziren.

6. 14 urterekin, Errenterian lanean hasi

- **Erref**: LEZ-045/008
- **Iraupena**: 0:01:09. **Hasi**: 00:04:08. **Bukatu**: 00:05:17
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Ekonomia eta industria » Lantegiak » Gipuzkoako lantegiak

Laburpena:
14-15 urterekin lanean hasten zen gaztean. Elixabete Errenteriako litografia lantegi batean ibili zen lanean 20 urtean. Kartoizko kaxak forratzen zituzten. Gero, Danona kooperatiban sartu zen.

7. Errenteriako lantegiak

- **Erref**: LEZ-045/009
- **Iraupena**: 0:01:28. **Hasi**: 00:05:17. **Bukatu**: 00:06:45
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lantegiak » Gipuzkoako lantegiak

Laburpena:
Errenteriako lantegiei buruzko azalpenak ematen ditu: gaileterak, esmalteria (iltzeak, kazolak... egiten zituzten), artile-lantegia ("lanera"), Alkolera (legamia egiten zuten), paper-lantegia, Niessen... Lezoko jende gehiena Errenteriara joaten zen lanera.

8. Igandetan, Errenteriako Alamedara

- **Erref**: LEZ-045/010
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:06:45. **Bukatu**: 00:07:55
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:
Gazte denborako ibilerak. Jaietan, arratsalde partean ateratzen ziren, eta Errenteriara joaten ziren gehienetan. Alamedan bandak jotzen zuen. Donostian eta Irunen baziren "baile itxiak", baina bekatutzat hartuta zauden. 22:00ak alderako etxeratzen ziren.

9. Hondartzara

- **Erref**: LEZ-045/012
- **Iraupena**: 0:00:24. **Hasi**: 00:08:35. **Bukatu**: 00:08:59
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Hondartza

Laburpena:
20 urtetik gora zituen hondartzara lehendabiziko aldiz joan zenean. Irailean hartzen zituen oporrak, eta orduan joaten zen hondartzara. Arropa jantzita egoten zen hondarretan.

10. Inguruko herrietako jaiak

- **Erref**: LEZ-045/013
- **Iraupena**: 0:00:19. **Hasi**: 00:08:59. **Bukatu**: 00:09:18
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Beste toki batzuetara jaietara

Laburpena:
Gaztetan, Errenteriako eta Pasai Donibaneko jaietara joaten ziren. Ez zuten gaupasarik egiten.

11. Lezoko jaiak

- **Erref**: LEZ-045/014
- **Iraupena**: 0:01:47. **Hasi**: 00:09:18. **Bukatu**: 00:11:05
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:
Garai bateko Lezoko jaiak nolako ziren kontatzen du. Kanpotik jendea joaten zen Lezora.

12. Jaietan, dotrina eta bezperak

- **Erref**: LEZ-045/016
- **Iraupena**: 0:00:45. **Hasi**: 00:12:24. **Bukatu**: 00:13:09
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina

Laburpena:
Igandetan, bazkal ondoren, dotrinara joan behar izaten zuten umetan. Ondoren, bezperetara. Apaizak irakasten zien dotrina. Gero, kalean jolasean ibiltzen ziren.

13. Argindarra, gauez bakarrik

- **Erref**: LEZ-045/018
- **Iraupena**: 0:00:15. **Hasi**: 00:13:56. **Bukatu**: 00:14:11
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:
Garai bateko bizimoduari buruzko azalpenak. Ez zuten telebistarik, ezta hozkailurik ere. Argindarra, gauez bakarrik.

14. Gure Borda eta kooperatiba

- **Erref**: LEZ-045/019
- **Iraupena**: 0:00:31. **Hasi**: 00:14:11. **Bukatu**: 00:14:42
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Gure Borda taberna. Plazan kooperatiba bat bazen.

15. Lezoko sagardotegiak

- **Erref**: LEZ-045/020
- **Iraupena**: 0:01:19. **Hasi**: 00:14:42. **Bukatu**: 00:16:01
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Sagardotegiak

Laburpena:
Lezoko sagardotegiak: Bordatxo, Txerrimuño, beraiek bizi ziren etxearen beheko partean ere sagardotegi bat ba omen zen (Elixabetek ez zuen ezagutu)...

16. Janari-dendak

- **Erref**: LEZ-045/022
- **Iraupena**: 0:00:54. **Hasi**: 00:16:20. **Bukatu**: 00:17:14
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)

Laburpena:
Lezon ezagutu dituen janari-dendak zerrendatzen ditu.

17. Arropa, jositakoa

- **Erref**: LEZ-045/023
- **Iraupena**: 0:01:07. **Hasi**: 00:17:14. **Bukatu**: 00:18:21
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)

Laburpena:
Lezon ez du arropa dendarik ezagutu. Lehen arropa josi egiten zen, ez zen egindakorik erosten. Oinetakoak erostera, Errenteriara joaten ziren.

18. Taloak egin behar

- **Erref**: LEZ-045/025
- **Iraupena**: 0:01:01. **Hasi**: 00:18:51. **Bukatu**: 00:19:52
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:
Lehen, etxeko zeregin guztiak eskuz egin behar izaten ziren. Umetan, taloak egin behar izaten zituen Elixabetek. Gizonezkoek ez zuten ezer egiten etxean.

19. Otorduak

- **Erref**: LEZ-045/026
- **Iraupena**: 0:02:17. **Hasi**: 00:19:52. **Bukatu**: 00:22:09
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Eguneroko otorduetan zer jaten zuten: taloa, patata, arraina, batata, algarroba, babarruna (Nafarroatik estraperloan ekarria)... Errazionamenduko ogia: zanpa-zanpa egindako opila. Ez du gogoratzen goserik pasa izana. Eguberritako jatekoak: aza-olioa eta gaztaina erreak.

20. Industriaren hazkundea eta langile etorkinak

- **Erref**: LEZ-045/027
- **Iraupena**: 0:02:31. **Hasi**: 00:22:09. **Bukatu**: 00:24:40
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Ekonomia eta industria » Boom industriala

Laburpena:
Industriaren hazkundeak, kanpoko jende asko ekarri zuen Oarso aldeko herrietara. Lezo, Errenteria, Trintxerpe... asko hazi ziren. Herrien bilakaera du hizpide. Lehen jendeak elkar ezagutzen zuen: denak euskaldunak ziren; erdaldunak, guardia zibilak bakarrik.

21. Elizaren eragina herritarrengan

- **Erref**: LEZ-045/029
- **Iraupena**: 0:02:00. **Hasi**: 00:25:34. **Bukatu**: 00:27:34
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kongregazioak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:
'Hijas de María' kongregazioan ibili zen Elixabete. Obligazioa zen. Igandetako eta jaiegunetako mezara joan behar zen. Hilean behin, kongregaziokoek goizeko seiretan joan behar zuten konfesatu eta komunioa hartzera.

22. Elizako antzerkiak

- **Erref**: LEZ-045/030
- **Iraupena**: 0:01:02. **Hasi**: 00:27:34. **Bukatu**: 00:28:36
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:
Elizan antzerkiak egiten zituzten. Elixabete antzezlanak ikustera joaten zen umetan. Antzezlanetan erlijio gaiak jorratzen zituzten.

23. Medikuak eta gaixotasunak

- **Erref**: LEZ-045/033
- **Iraupena**: 0:02:29. **Hasi**: 00:30:13. **Bukatu**: 00:32:42
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak

Laburpena:
Herriko medikuak. 11 urterekin Elixabetek meningitisa pasatu zuen. Gipuzkoan penizilina eman zioten aurreneko pertsona izan zen bera. Orduko gaixotasunak.

24. Lagunartean eta etxean, euskaraz

- **Erref**: LEZ-045/034
- **Iraupena**: 0:02:25. **Hasi**: 00:32:42. **Bukatu**: 00:35:07
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Lagunartean, euskaraz hitz egiten zuten. Erdara ikasteko aukera gutxi zutela dio. Etxean ere euskaraz egiten zuten.

25. Lezoko alkateak

- **Erref**: LEZ-045/037
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 00:35:43. **Bukatu**: 00:36:33
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala

Laburpena:
Lezon alkate izandako batzuen izenak aipatzen ditu.

26. Herriko jauntxoak

- **Erref**: LEZ-045/039
- **Iraupena**: 0:01:42. **Hasi**: 00:36:47. **Bukatu**: 00:38:29
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana

Laburpena:
Herriko aberatsei buruzko kontuak. Hiru-lau familia ziren Lezoko jabe, eta etxe guztiak haienak ziren: "denok errentan egoten ginen, eta haien dendetan erosten genuen". Herriko jendea zen, eta euskaldunak ziren.

27. Guardia zibilak

- **Erref**: LEZ-045/040
- **Iraupena**: 0:00:45. **Hasi**: 00:38:29. **Bukatu**: 00:39:14
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Lanbideak » Polizia
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Lezon ezagutzen zituen erdaldunak, bizilagun zituen guardia zibilak. Harreman ona zuten guardia zibilekin.

28. Ikastolaren sorrera

- **Erref**: LEZ-045/041
- **Iraupena**: 0:01:22. **Hasi**: 00:39:14. **Bukatu**: 00:40:36
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Ikastolaren irekierari buruzko azalpenak. Hasierako irakasleen izenak aipatzen ditu.

29. Francoren emaztea Lezon

- **Erref**: LEZ-045/043
- **Iraupena**: 0:01:37. **Hasi**: 00:41:27. **Bukatu**: 00:43:04
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura

Laburpena:
Francoren emaztea Lezora joaten zeneko oroitzapenak. Urtero, udara partean Aieten oporraldia egiten zutenean, Lezora joaten omen zen bisita egitera.

30. Oporrak, etxeko zereginetarako

- **Erref**: LEZ-045/044
- **Iraupena**: 0:00:41. **Hasi**: 00:43:04. **Bukatu**: 00:43:45
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:
Lehen ez ziren oporretara joaten. Lanetik oporrak hartzen zituztenean, etxea zuritzeko, koltxoiak jotzeko... aprobetxatzen zuten.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-12

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com